WYMAGANIA PRZEDMIOTOWE Z

JĘZYKA POLSKIEGO

KL. IV-VII

W NSP 47

Ilona Chodkiewicz
Katarzyna Fiutka
Sylwia Grzybowska
Anna Kilińska
Hanna Rychter

Spis treści

Wstęp 3

Przedmiotowy System Oceniania …….. 4

Kryteria ocen w klasie IV szkoły podstawowej 5

Kryteria ocen w klasie V szkoły podstawowej 10

Kryteria ocen w klasie VI szkoły podstawowej 14

Kryteria ocen w klasie VII szkoły podstawowej ……....18

Wstęp

1. W trakcie procesu nauczania nauczyciel ocenia poziom wiedzy i umiejętności ucznia, określa jego postępy w opanowaniu wymagań edukacyjnych przewidzianych w podstawie programowej i wybranym przez członków zespołu przedmiotowego, programie nauczania.

2. Przedmiotem oceny z języka polskiego są wiadomości i umiejętności zdobywane przez ucznia w procesie nauczania oraz prezentowana przez niego postawa.

3. Uczniowie oceniani są według skali określonej w przepisach ogólnych Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania, zwanego dalej WZO.

4. Na ocenę semestralną z języka polskiego składają się oceny różnych form aktywności ucznia:

- sprawdziany,
- wypracowania klasowe,
- prace domowe,
- kartkówki,
- odpowiedzi ustne,
- ćwiczenia i zadania wykonywane w klasie (indywidualnie i w grupie),
- aktywność na lekcji,
- recytacja,
- dodatkowe prace dla chętnych,
- udział w konkursach.

5. Za pracę na lekcji uczeń może otrzymać ocenę (od celującej do niedostatecznej). Nauczyciel ma prawo za odpowiedzi krótsze i mniej szczegółowe nagrodzić go „plusem" (pięć „+" = ocena bardzo dobra). Jeżeli uczeń nie wykonuje poleceń nauczyciela, nie robi ćwiczeń, błędnie odpowiada na pytania, na które padła wcześniej odpowiedź lub wynika ona z toku lekcji, nie wykonuje wskazanych zadań, nauczyciel może postawić mu znak „minus" (trzy „ – " = ocena niedostateczna).

6. Ocena jest informacją dla ucznia, jego rodziców i nauczyciela, w jakim stopniu uczeń opanował dany dział kształcenia.

7. Ocena roczna obejmuje osiągnięcia ucznia w I i II półrocza.

8. O postępach w nauce uczeń i jego rodzice powiadamiani są w formie:

- oceny sumującej,
- oceny ustnej,
- oceny kształtującej.

9. Ocenę ze sprawdzianów ustala się według skali procentowej zapisanej w WZO.

10. Uczniom posiadającym odpowiednie opinie z poradni pedagogiczno-psychologicznej dostosowane są wymagania edukacyjne zgodnie z zaleceniami tej poradni.

11. Na początku roku szkolnego uczniom przedstawiany jest Przedmiotowy System

Oceniania (PSO). Pod dokumentem podpis umieszczają: uczeń, rodzic.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

1. Nauczyciel ma prawo do kartkówki z zakresu trzech ostatnich tematów lekcyjnych bez uprzedniego poinformowania o tym uczniów. Kartkówki nie podlegają poprawie.
2. Uczeń nieobecny na sprawdzianie musi go napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie dłuższym niż 2 tygodnie od powrotu do szkoły.
3. Uczeń ma obowiązek poprawy oceny negatywnej (niedostateczna, dopuszczająca) ze sprawdzianu w terminie ustalonym z nauczycielem (nie później niż 14 dni od otrzymania oceny).
4. Ocena z poprawy jest wpisana do dziennika obok oceny ze sprawdzianu i nie powoduje anulowania oceny poprawianej.
5. Uczeń przyłapany na ściąganiu podczas pracy klasowej, kartkówki lub innej formy sprawdzania jego wiadomości otrzymuje ocenę niedostateczną.
6. Uczeń ma prawo w ciągu semestru trzykrotnie zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Przez nieprzygotowanie rozumiemy: brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi.
7. Uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania na lekcjach powtórzeniowych, z przeczytania lektury i sprawdzianach zapowiedzianych wcześniej przez nauczyciela.
8. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie się do lekcji - minus. Za trzy zgromadzone minusy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
9. Aktywność na lekcji nagradzana jest „plusami”. Za pięć zgromadzonych „plusów” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą. Przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, rozwiązywanie zadań dodatkowych w czasie lekcji, aktywną pracę w grupach.
10. Jeżeli uczeń nie zgłosi braku zadania, a zostanie zauważony jego brak, otrzymuje ocenę niedostateczną.
11. Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia zeszytu przedmiotowego, posiadania podręcznika, zeszytu ćwiczeń (naładowanego iPada).

100% - 97%	**celujący**
96% - 86%	**bardzo dobry**
85% - 71%	**dobry**
70% - 51%	**dostateczny**
50% - 40%	**dopuszczający**
39% - 0%	**niedostateczny**

Kryteria ocen w klasie IV

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTURALNE

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)
UCZEŃ:

- poprawnie czyta i wygłasza z pamięci tekst poetycki,
- wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim,
- poprawnie łączy tytuły lektur omawianych na lekcji z występującymi w nich bohaterami,
- zna treść lektur obowiązkowych omawianych na lekcji,
- wypowiada się krótko, często odbiega od tematu,

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne,
- potrafi wymienić główne elementy baśni,
- odróżnia opis od opowiadania,
- potrafi udzielić odpowiedzi na pytania związane z przeczytanym
- tekstem,
- odróżnia osobę mówiącą w wierszu od narratora,
- wyodrębnia zwrotki i wersy,
- wypowiedź stara się dostosować do wymaganej formy,
- mówi krótko, na temat, nie wyczerpuje tematu,
- stara się dbać o poprawność swojej wypowiedzi,
- w trakcie mówienia próbuje nawiązać kontakt z odbiorcą.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- odróżnia pojęcie fikcji literackiej od rzeczywistości,
- potrafi w tekście literackim wskazać elementy opisu, opowiadania,
- dialogi,
- opowiada o przeczytanym tekście,
- w wierszu wskaże epitety, porównania, metafory, rymy,
- wyodrębnia obrazy poetyckie,
- mówi na temat, płynnie,
- robi niewiele błędów językowych, unika powtórzeń,
- wypowiada się wyraźnie, zachowując odpowiednie tempo, intonację i nawiązując kontakt z rozmówcą.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- buduje rozbudowane wypowiedzi o przeczytanym tekście,
- samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, temat, formułuje wnioski,
- ocenia postępowanie bohaterów,
- posługuje się różnymi formami wypowiedzi,
- wypowiada się na temat, wyczerpująco,
- posługuje się cytatami,
- formułuje zdania poprawne składniowo i językowo,
- posiada duży zasób słownictwa,
- mówi płynnie, interesująco,
- wypowiada się wyraźnie zwraca się do odbiorcy,
- przyjmuje odpowiednią barwę głosu.

5. WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE (ocena celująca)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- wykorzystuje w pracach wiadomości spoza programu nauczania,
- redaguje prace bardzo ciekawe, twórcze, pomysłowe,
- samodzielnie korzysta z czasopism, katalogów, słowników celem uzyskania potrzebnych informacji,
- orientuje się w zagadnieniach kultury, sztuki (oceni przedstawienie, sztukę teatralną, film dla dzieci),
- w wypowiedziach wykorzystuje treści spoza programu nauczania,
- buduje oryginalną, twórczą i przemyślaną wypowiedź,
- bierze z powodzeniem udział w konkursach.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

USTNEJ (ELEMENTY RETORYKI) I PISEMNEJ

KRYTERIA OGÓLNE:

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- stara się zachować odpowiednią formę,
- pisze pracę w części zbliżoną do tematu,
- redaguje pracę odtwórczą,
- układa zdania krótkie, najczęściej pojedyncze,
- używa języka potocznego, mówionego, zawierającego wiele błędów.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- w wypowiedzi nie zachowuje wszystkich elementów wybranej formy,
- zachowuje trójdzielną budowę pracy,
- temat opracowuje powierzchownie (ujmuje tylko najważniejsze
- zagadnienia),
- redaguje pracę w znacznej mierze odtwórczą,
- robi wiele błędów (składniowych, stylistycznych, ortograficznych,
- interpunkcyjnych),
- tworzy zdania krótkie.

2. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- jw. oraz;
- redaguje wypowiedź, zachowując wybraną formę,
- pamięta o akapitach,
- pisze na temat, ale nie wyczerpuje go,
- tworzy prace samodzielne, twórcze, ale schematyczne,
- stosuje zdania różnego typu,
- popełnia niewiele błędów,
- w wypowiedź stara się wplatać cytaty.

3. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- posługuje się swobodnie różnymi formami wypowiedzi,
- temat opracowuje wyczerpująco,
- pisze samodzielnie, oryginalną, przemyślaną pracę,
- unika powtórzeń i błędów,
- próbuje wpisać dialog w pracę,
- w wypowiedź wplata cytaty.

4. WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE (ocena celująca)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- redaguje różne typy wypowiedzi,
- wykorzystuje w pracach wiadomości spoza programu nauczania,
- redaguje prace bardzo ciekawe, twórcze, pomysłowe,
- stosuje bogate słownictwo,
- dobiera odpowiednie cytaty, umiejętnie wpisując je w treść,
- wprowadza do pracy dialog,
- pisze bezbłędnie.

FORMY WYPOWIEDZI PISEMNEJ

- **dialog,**
- **opis (postaci, przedmiotu, fotografii)**
- **notatka,**
- **przepis kulinarny,**
- **ogólny plan wydarzeń,**
- **opowiadanie,**
- **list prywatny,**
- **zaproszenie,**
- **dziennik.**

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)
UCZEŃ:

- opanował podstawowe zasady ortograficzne,
- zna czasownik, rzeczownik i przymiotnik oraz umie je wskazać w tekście,
- przy pomocy nauczyciela odmienia czasownik przez osoby, liczby i czasy,
- zna przypadki i ich pytania,
- rozpoznaje zdanie, równoważnik zdania,
- przekształca zdania nierozwinięte w rozwinięte,
- odróżnia zdanie oznajmujące od pytającego i rozkazującego,
- zna różnice między głoską a literą, podzieli wyraz na litery i sylaby,
- poprawnie zapisuje znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- zna odstępstwa od zasad ortograficznych,
- samodzielnie wskazuje w tekście czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, spójnik, przyimek,
- odmienia łatwe rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki,
- stopniuje przymiotniki i przysłówki,
- określa przy pomocy nauczyciela formę czasownika,
- odróżnia formę osobową od bezokolicznika,
- wypisuje ze zdania związki wyrazowe,
- wskazuje w zdaniu podmiot i orzeczenie,
- dzieli wyrazy na głoski,
- zaznacza prawidłowo akcent w wyrazach typowo polskich,
- odróżnia samogłoskę od spółgłoski.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- stosuje w praktyce poznane zasady ortograficzne,
- określa samodzielnie formę czasownika (osoba, liczba, czas, rodzaj),

- określa samodzielnie liczbę, rodzaj i przypadek rzeczownika,
- odmienia przez przypadki rzeczownik w związku z przymiotnikiem,
- odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego,
- wpisuje wyrazy na wykres zdania,
- określa cechy głosek (dźwięczność, miękkość, nosowość).

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- stosuje na ogół bezbłędnie zasady ortograficzne (ewentualne błędy poprawia sam),
- tworzy określoną formę czasownika i rzeczownika,
- zamienia zdanie na równoważnik zdania i na odwrót,
- poprawnie, bez błędów analizuje budowę zdania (wskazuje podmiot
- i orzeczenie, oddziela grupę podmiotu od grupy orzeczenia, wypisuje
- związki wyrazowe, wykonuje wykres),
- dobiera do podanej części mowy wyrazy bliskoznaczne i wyrazy
- przeciwstawne,
- prawidłowo akcentuje wyrazy pochodzenia obcego (zakończone na
- –ika, -yka) oraz czasowniki w liczbie mnogiej czasu przeszłego.

5. WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE (ocena celująca)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- posiada umiejętności i wiadomości wykraczające poza program
- nauczania,
- samodzielnie poszerza swoje umiejętności i wiedzę, wykonuje wiele nieobowiązkowych prac domowych,
- jest aktywny, bierze udział w konkursach przedmiotowych szkolnych i pozaszkolnych,
- stosuje bogate słownictwo,
- dba o kulturę słowa.

Kryteria ocen w klasie V

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTURALNE

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)
UCZEŃ:

- poprawnie czyta i wygłasza z pamięci tekst poetycki,
- wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym,
- rozumie tekst epicki po cichym przeczytaniu,
- poprawnie łączy tytuły lektur omawianych na lekcji z ich autorami,
- zna treść lektur obowiązkowych omawianych na lekcji.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne,
- wskazuje cechy bohaterów i podejmuje próbę ich uzasadnienia,
- odróżnia osobę mówiącą w wierszu i narratora od rzeczywistego autora,
- rozumie pojęcia: opis, dialog, opowiadanie, pamiętnik, notatka, list oficjalny, instrukcja, streszczenie, ogłoszenie,
- zna pojęcia: bajka, baśń, mit, legenda, powieść, przypowieść, nowela.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- odróżnia pojęcia fikcji literackiej od rzeczywistości,
- wskazuje w narracji elementy opisu, opowiadania, dialogu,
- poprawnie redaguje dialog, opis, opowiadanie, pamiętnik, notatka, list oficjalny, instrukcja, streszczenie, ogłoszenie,
- w utworze poetyckim wyróżnia środki stylistyczne,
- odróżnia wiersz stroficzny od ciągłego,
- wypowiada się głośno, wyraźnie zwraca się do odbiorcy,
- przyjmuje odpowiednią barwę głosu.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- zna cechy gatunkowe bajki, legendy, powieści, noweli i potrafi zaliczyć utwór
- do określonego gatunku,
- określa funkcję środków stylistycznych,
- we własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu, dialogu, charakterystyki,
- samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, przesłanie, ideę, temat,
- samodzielnie ocenia i motywuje postępowanie bohaterów.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

FORMY WYPOWIEDZI PISEMNEJ

- **ogłoszenie,**
- **plan szczegółowy wydarzeń,**
- **streszczenie,**
- **kartka pocztowa (życzenia, pozdrowienia),**
- **list oficjalny,**
- **gratulacje,**
- **opowiadanie z dialogiem,**
- **sprawozdanie,**
- **opis krajobrazu, budowli, rzeźby,**
- **pamiętnik,**
- **instrukcja.**

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)
UCZEŃ:

- zna formy wypowiedzi z klasy IV,
- w formie opowiadania przedstawia wybrany fragment lektury,
- odtwarza ogólnikowo przebieg wycieczki i imprezy szkolnej (sprawozdanie),
- potrafi opisać wygląd np. kolegi i podać kilka cech charakteru,
- zna kompozycję i układ listu,
- potrafi zredagować krótki i prosty tekst użytkowy.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)
UCZEŃ:

- j w. oraz:
- poprawnie wyszuka fragment lektury do charakterystyki postaci,
- samodzielnie wypisze z tekstu nazwiska bohaterów, nazwy miejsc akcji.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)
UCZEŃ:

- j. w. oraz:
- samodzielnie redaguje formę sprawozdania,
- samodzielnie sporządza plan zdarzeń,
- formy wypowiedzi charakteryzują się poprawną kompozycją, odpowiednią treścią, bogatym słownictwem.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- umiejętnie wprowadza dialog do opowiadania,
- poprawnie redaguje sprawozdanie z częścią komentującą.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)
UCZEŃ:

- opanował w stopniu dopuszczającym ortografię,
- zna podstawowe części mowy,
- rozpoznaje czasownik i określa formy przy pomocy nauczyciela,
- dostrzega związek czasownika z innymi wyrazami,
- rozpoznaje rzeczownik i określa jego formę przy pomocy nauczyciela,
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania,
- rozpoznaje głoski, litery, sylaby,
- poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- opanował w stopniu dostatecznym ortografię,
- samodzielnie rozpoznaje części mowy i określa ich formy,
- w miarę poprawnie analizuje związki wyrazowe,
- zna liczebniki,
- wyodrębnia i nazywa podstawowe części zdania,
- określa cechy głosek: dźwięczność, nosowość, miękkość.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- opanował w stopniu dobrym ortografię,
- rozumie stosunki współrzędności i podrzędności zespołów
- składniowych,
- odróżnia związek główny od zespołów pobocznych,
- zna rodzaje określeń (części zdania: przydawka, dopełnienie,
- okolicznik),
- rozumie pojęcie zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie,
- rozumie pojęcie akcentu, podaje przykłady.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- opanował w stopniu bardzo dobrym ortografię,
- całkowicie poprawnie analizuje i stosuje związki wyrazowe
- w zdaniach,
- samodzielnie rozpoznaje wszystkie części zdania,
- dokładnie analizuje zdanie złożone,
- zna wyjątki od podstawowej zasady akcentowania.

WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE

W klasie piątej **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności na poziomie dopełniającym, a ponadto:

- wykazuje zainteresowanie przedmiotem,
- czyta i zna dodatkowe teksty,
- orientuje się w zagadnieniach języka, literatury i kultury, bardziej niż wymaga tego program,
- jest aktywny, bierze udział, z dobrymi wynikami, w konkursach szkolnych, pozaszkolnych .

Kryteria ocen w klasie VI

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTURALNE

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)
UCZEŃ:

- poprawnie czyta i wygłasza z pamięci tekst poetycki,
- wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym,
- rozumie tekst epicki po cichym przeczytaniu,
- poprawnie łączy tytuły lektur z nazwiskami autorów,
- zna treść lektur obowiązkowych omawianych na lekcji.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne,
- wskazuje cechy bohaterów i podejmuje próbę ich uzasadnienia,
- odróżnia osobę mówiącą i narratora od rzeczywistego autora,
- rozumie pojęcia: opis, dialog, opowiadanie, życzenia, przepis, instrukcja,
- porządkuje wydarzenia, uwzględniając związki przyczynowo-skutkowe,
- zna pojęcia: bajka, baśń, mit, legenda, powieść, przypowieść,
- samodzielnie wyszukuje informacje we wskazanym źródle.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- odróżnia pojęcie fikcji literackiej od rzeczywistości,
- odróżnia fikcję prawdopodobną od fantastycznej,
- czyta płynnie, przejrzyście intencjonalnie,
- wskazuje w narracji elementy opisu, opowiadania, dialogu, charakterystyki,
- poprawnie redaguje dialog, opis, opowiadanie, instrukcję, przepis, list prywatny i oficjalny, życzenia,
- w utworze poetyckim wyróżnia środki stylistyczne (epitet, porównanie, metafora, uosobienie, ożywienie, onomatopeja, apostrofa, rymy),
- odróżnia wiersz stroficzny od ciągłego.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- poprawnie redaguje artykuł
- zna cechy gatunkowe bajki, legendy, powieści i potrafi zaliczyć utwór do określonego gatunku,
- we własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu, dialogu,
- samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, przesłanie, ideę, temat,

- samodzielnie ocenia i motywuje postępowanie bohaterów.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

FORMY WYPOWIEDZI PISEMNEJ

- **pamiętnik,**
- **list oficjalny,**
- **zawiadomienie,**
- **artykuł,**
- **sprawozdanie,**
- **oraz formy wypowiedzi realizowane w programie nauczania klasy 4 i 5.**

KRYTERIA OGÓLNE:

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)
UCZEŃ:
- zna formy wypowiedzi z klasy czwartej i piątej,
- w formie opowiadania przedstawi wybrany fragment lektury,
- odtworzy przebieg wycieczki i imprezy szkolnej (sprawozdanie),
- potrafi opisać wygląd np. kolegi i podać kilka cech charakteru,
- zna kompozycję i układ listu prywatnego i oficjalnego,
- potrafi zredagować krótki i prosty tekst użytkowy.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)
UCZEŃ:
- jw. oraz:
- poprawnie wyszuka fragment lektury do charakterystyki postaci,
- samodzielnie wypisze z tekstu nazwiska bohaterów, nazwy miejsc akcji,
- podejmuje próby porządkowania własnej wypowiedzi,
- przestrzega zasad poprawnej kompozycji tekstu.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)
UCZEŃ:
- jw. oraz:
- samodzielnie redaguje formę sprawozdania,
- samodzielnie sporządza plan wydarzeń (ogólny i szczegółowy),
- formy wypowiedzi charakteryzują się poprawną kompozycją, odpowiednią treścią, bogatym słownictwem,
- umiejętnie wprowadza dialog do opowiadania,
- przekaz jest uporządkowany i czytelny, wszystkie elementy powiązane w logiczną całość.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)
UCZEŃ:
- jw. oraz:

- poprawnie redaguje sprawozdanie z częścią komentującą,
- różnicuje wypowiedzi w zależności od adresata,
- zajmuje stanowisko w rozmowie, używając odpowiednich argumentów,
- buduje wypowiedź bogatą pod względem leksykalnym i składniowym.

Prace pisemne zawierają recenzję tłumaczącą ocenę, podkreślającą zalety i informującą o elementach, które należy poprawić.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)
UCZEŃ:
- opanował w stopniu podstawowym zasady ortograficzne,
- zna podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, zaimek, liczebnik, spójnik, wykrzyknik, partykułę, przyimek),
- dokonuje klasyfikacji na odmienne i nieodmienne części mowy,
- rozpoznaje czasownik i określa jego formy przy pomocy nauczyciela,
- dostrzega związek czasownika z innymi wyrazami,
- rozpoznaje rzeczownik i określa jego formę,
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania,
- rozpoznaje głoski, litery, sylaby,
- dopisuje wyraz pochodny do podstawowego,
- wskazuje wyraz podstawowy,
- dzieli wyraz na sylaby i poprawnie zaznacza akcent w wyrazach typowych, poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)
UCZEŃ:
- jw. oraz:
- opanował w stopniu podstawowym zasady ortograficzne i poprawnie je stosuje,
- samodzielnie rozpoznaje części mowy i określa ich formy,
- w miarę poprawnie analizuje związki wyrazowe,
- wyodrębnia i nazywa części zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik),
- sporządza wykres zdania pojedynczego,
- określa cechy głosek: dźwięczność, nosowość, miękkość,
- sprawnie tworzy rodzinę wyrazów,
- zna zasady dotyczące pisowni przedrostków,
- odróżnia strony czasownika.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)
UCZEŃ:
- jw. oraz:
- opanował zasady ortograficzne i poprawniej je stosuje,
- zna pojęcie oboczności głosek, potrafi wskazać oboczności w prostych przykładach,

- rozumie stosunki współrzędności i podrzędności zespołów składniowych,
- odróżnia związek główny od związków pobocznych,
- zna rodzaje określeń (części zdania: przydawka, dopełnienie, okolicznik),
- odróżnia orzeczenie czasownikowe od imiennego,
- rozumie pojęcie zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie,
- sporządza wykres zdania pojedynczego i złożonego,
- analizuje budowę wyrazu,
- odróżnia przedrostek od przyrostka,
- stara się porządkować rodzinę wyrazów,
- dba o poprawność zapisu, potrafi uzasadnić pisownię słowotwórczą wyrazu,
- rozumie pojęcie akcentu i poprawnie zaznacza akcent w wyrazach stanowiących wyjątki, podaje przykłady,
- przekształca stronę czynną na bierną i na odwrót.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)
UCZEŃ:

- jw. oraz:
- zna odstępstwa od zasad ortograficznych,
- samodzielnie rozpoznaje wszystkie części zdania,
- dokładnie analizuje zdanie złożone,
- wyjaśnia znaczenie wyrazów pochodnych na podstawie ich etymologii,
- wnikliwie analizuje budowę wyrazu i rolę formantu w nadawaniu znaczenia nowym wyrazom,
- porządkuje rodzinę wyrazu,
- stosuje poznane zasady w pisaniu wyrazów pochodnych.

WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE

W klasie szóstej **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą w zakresie: pisania, czytania i mówienia, nauki o języku, a ponadto:

- wykazuje zainteresowanie przedmiotem,
- czyta i zna dodatkowe teksty,
- orientuje się w zagadnieniach języka, literatury i kultury, bardziej niż wymaga tego program,
- jest aktywny, bierze udział, z bardzo dobrymi wynikami, w konkursach szkolnych, pozaszkolnych i ogólnopolskich.

KLASA VII

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- poprawnie czyta i wygłasza z pamięci tekst poetycki,
- wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym,
- rozumie tekst epicki, liryczny i dramatyczny po cichym przeczytaniu,
- poprawnie łączy tytuły lektur z nazwiskami autorów,
- zna treść lektur omawianych na lekcji.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne, realizm od fikcji literackiej,
- wskazuje i uzasadnia cechy bohaterów,
- odróżnia osobę mówiącą i narratora od rzeczywistego autora,
- rozumie pojęcia: opis (dzieła sztuki, przeżyć wewnętrznych, sytuacji), dialog, opowiadanie, charakterystyka, rozprawka, argument, prezentacja, ballada,
- zna rodzaje literackie i ich gatunki:

- liryka: fraszka, pieśń, sonet,
- epika: powieść historyczna, powieść fantasy, powieść obyczajowa, powieść młodzieżowa, powieść detektywistyczna, opowiadanie, przypowieść,
- dramat: dramat romantyczny, komedia, tragedia,

- wyróżnia gatunki synkretyczne (ballada, satyra),
- samodzielnie wyszukuje informacje we wskazanym źródle.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- o czyta płynnie, przejrzyście intencjonalnie,
- wskazuje w narracji elementy opisu(dzieła sztuki, przeżyć wewnętrznych, sytuacji) , opowiadania, dialogu, charakterystyki, rozprawki, argumentu,
- poprawnie redaguje: dialog, opis(dzieła sztuki, przeżyć wewnętrznych, sytuacji), opowiadanie, charakterystyka, rozprawka, argument,
- w utworze poetyckim wyróżnia środki stylistyczne,
- odróżnia wiersz stroficzny od ciągłego,

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- zna cechy w/w gatunków literackich,
- samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, przesłanie, ideę, temat,
- samodzielnie ocenia i uzasadnia postępowanie bohaterów.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

- **charakterystyka,**
- **rozprawka,**
- **opis :**

- sytuacji,
- przeżyć wewnętrznych,
- dzieła sztuki,

- **wywiad,**
- **dyskusja.**

KRYTERIA OGÓLNE:

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- zna formy wypowiedzi z klasy czwartej, piątej i szóstej,
- zna cechy następujących form wypowiedzi: opis (dzieła sztuki, przeżyć wewnętrznych, sytuacji), dialog, opowiadanie, charakterystyka, rozprawka, argument, prezentacja,

.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- poprawnie wyszuka fragment lektury do charakterystyki postaci,
- samodzielnie wypisze z tekstu nazwiska bohaterów, nazwy miejsc akcji,
- samodzielnie redaguje w/w formy wypowiedzi,
- przestrzega zasad poprawnej kompozycji tekstu.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- formy wypowiedzi charakteryzują się poprawną kompozycją,

odpowiednią treścią, bogatym słownictwem,

- przekaz jest uporządkowany i czytelny, wszystkie elementy powiązane w logiczną całość.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- różnicuje wypowiedzi w zależności od adresata,
- zajmuje stanowisko w rozmowie, używając odpowiednich
- argumentów,
- buduje wypowiedź bogatą pod względem leksykalnym i składniowym.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

1. WYMAGANIA KONIECZNE (ocena dopuszczająca)

UCZEŃ:

- opanował w stopniu dopuszczającym zasady ortograficzne i interpunkcyjne,
- zna odmienne i nieodmienne części mowy,
- rozpoznaje imiesłów,
- rozpoznaje zdanie (pojedyncze i złożone) i równoważnik zdania,
- rozpoznaje głoski, litery, sylaby,
- dopisuje wyraz pochodny do podstawowego,
- wskazuje wyraz podstawowy,
- dzieli wyraz na sylaby i poprawnie zaznacza akcent w wyrazach
- typowych,
- poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzeń.

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE (ocena dostateczna)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- prawidłowo stosuje podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne,
- samodzielnie rozpoznaje części mowy i określa ich formy,
- wyodrębnia i nazywa podstawowe części zdania,
- sporządza wykres zdania pojedynczego i złożonego,
- zna pojęcie oboczności głosek na prostych przykładach,
- określa cechy głosek: dźwięczność, nosowość, miękkość,
- wskazuje upodobnienia i uproszczenia fonetyczne,
- sprawnie tworzy rodzinę wyrazów ,
- rozróżnia typy formantów,
- wskazuje skrótowce, skróty i wyrazy złożone.

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (ocena dobra)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- rozpoznaje części zdania: podmiot, orzeczenie (czasownikowe, imienne), przydawka, dopełnienie: bliższe, dalsze,
- okolicznik: czasu, miejsca, przyczyny, warunku, sposobu, celu, przyzwolenia),
- rozpoznaje typy zdań złożonych:

- współrzędnie (łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe),
- podrzędnie (podmiotowe, orzecznikowe, przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe),

- sporządza wykres zdania pojedynczego i złożonego,
- analizuje budowę wyrazu,
- stara się porządkować rodzinę wyrazów,
- dba o poprawność zapisu, potrafi uzasadnić pisownię słowotwórczą wyraz,
- właściwie stosuje akcent wyrazowy.

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (ocena bardzo dobra)

UCZEŃ:

- jw. oraz:
- prawidłowo stosuje zasady ortografii,
- samodzielnie rozpoznaje wszystkie części zdania i ich typy,
- dokonuje dokładnej analizy zdań złożonych,
- wyjaśnia znaczenie wyrazów pochodnych na podstawie ich etymologii,
- wnikliwie analizuje budowę wyrazu i rolę formantu w nadawaniu
- znaczenia nowym wyrazom,
- porządkuje rodzinę wyrazu,
- stosuje poznane zasady w pisaniu wyrazów pochodnych.

WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE

W klasie siódmej **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania ocenę bardzo dobrą w zakresie: kształcenia literackiego i kulturowego, kształcenia językowego i tworzenia form wypowiedzi (wraz z elementami retoryki), a ponadto:

- wykazuje zainteresowanie na przedmiotem,
- dokonuje sprawnej analizy i interpretacji tekstów kultury,
- swobodnie operuje terminologią związaną z zagadnieniami języka, literatury i kultury,
- jest aktywny, osiąga sukcesy w konkursach szkolnych, pozaszkolnych i ogólnopolskich.